

Blodgildet i Roskilde

Da Kong Erik Lam frasagde sig kongemagten og gik i kloster, stod Danmark pludselig uden konge. Da man ikke havde nogen regler for, hvem der skulle efterfølge en konge, og hvordan han skulle vælges, endte det med, at folk i Jylland og på Fyn mødtes i Viborg og valgte Knud til at være konge, og folk på Sjælland og i Skåne mødtes i Ringsted og valgte Svend til at være konge. Mange ville måske have foretrukket Valdemar, men han var kun 15 år på det tidspunkt, så han var alt for ung. Valdemar støttede Svend som konge, for Knud var jo søn af hans fars morder. Det kunne imidlertid ikke gå, at Danmark var så splittet, så Knud forsøgte at samle landet ved at begynde en borgerkrig. Han sejlede til Sjælland med sine mænd, og det kom til et stort slag ved Slangerup i året 1147.

Blodgildet i Roskilde. Hvor Svends mænd overfalder Knud og Valdemar

Svend var kommet fra Roskilde med sine mænd. Ved Blodhøj vandt Svends hær over Knuds. Knud slipper dog derfra med livet i behold. Biskop Eskild forsøger nu at stifte fred mellem de to konger. Det gør han ved at finde noget, de kan blive enige om: krigen mod venderne. De to konger beslutter sammen at samle deres mænd og angribe venderne. Da de to konger med hver sin flåde nærmer sig den vendiske kyst, er venderne forberedt på deres komme. De angriber den del af skibene, der ligger nærmest kysten. Det er Svends skibe med sjællændere og skåninge. I stedet for at hjælpe sine landsmænd, ser Knud og jyderne bare til, mens Svends

Frederikssund Museum

skibe bliver erobret og stukket i brand ét for ét. Til sidst har Svend ikke noget skib, han kan flygte bort i, så han må snige sig i land og over land søge til Slesvig by, hvor han har tilhængere, der kan hjælpe ham tilbage til Sjælland. Nu har Kong Svend kun én ting i hovedet: at få hævn over Knud. Ærkebiskop Eskild beslutter nu at holde med Kong Knud i Jylland, men da han bor i Svends område er det lidt svært, og han bliver taget til fange. Da han slippes fri rejser han til et berømt kloster i Frankrig.

Mens Eskild er væk beslutter Svend at gøre den unge Valdemar til hertug i Sønderjylland (Slesvig). Valdemar hilses velkommen i Slesvig, for hans far havde jo været en meget populær mand, da han var hertug der.

Knud kan naturligvis ikke finde sig i, at Valdemar gøres til hertug i hans land, så det bliver til krig igen. Denne gang har Svend og Valdemar mere held med sig, og i 1151 slår deres hære Knuds hær, så Knud må flygte ud af landet.

I året 1154 sker der det, at Valdemar bliver træt af at holde med Svend, og han opsøger Knud, for at de sammen kan gå mod Svend. Ganske vist var det Knuds far, der slog Valdemars far ihjel, så for at de kan få det nye venskab til at holde, må de komme i familie med hinanden. Det gør de ved, at Valdemar bliver trolovet med Knuds søster Sofie. Da Eskild vender hjem fra Frankrig får de også ham over på deres side.

Nu lader Knud og Valdemar sig sammen udråbe som konger på Viborg ting. Det får Svend til at gøre sig klar til krig igen. Denne gang har han dog svært ved at samle stormændene om sig. Han har gjort sig grundig upopulær, og en af hans faste støtter: Sune Ebbesen (en fætter til Absalon) melder fra. Svend opgiver og rejser til Tyskland for at få hjælp der. Det lykkes ham at få den mægtige Kong Henrik Løve af Sachsen til at hjælpe sig, og i spidsen for en flok tyske lejesoldater, drager han ind i Jylland sydfra og begynder borgerkrigen igen. Svend og hans soldater har så meget held med sig, at de fortsætter krigen til Fyn og Lolland. Her må Knud og Valdemar igen gå med til en fred, hvor de deler landet mellem sig på en ny måde.

Valdemar skulle være konge over Jylland, Knud skulle være konge over Fyn, og Sjælland. Svend måtte nøjes med Skåne.

Ved forliget blev det aftalt, at alle tre konger skulle mødes i Roskilde senere på året for at fejre freden. Alle gæsterne mødte op til festen den 9. august 1157. Som det var sædvane blev der både spist og drukket godt. Der var også sørget for underholdningen, for en tysk sanger stillede sig op og sang en vise, han selv havde lavet. Den handlede om Kong Svend af Skåne, og om alle de problemer og uheld han havde haft. Gæsterne irettesætter sangeren, men Svend siger, at han ikke havde noget imod at tænke tilbage på alle sine ulykker, nu da det var overstået. Han beslutter sig dog for at trække sig tilbage ret tidligt for at gå i seng i sit sovekammer, mens resten af selskabet fortsætter med at feste. Dette var et tegn til at Svends soldater skulle trække deres sværd, som de havde gemt og gå løs på Valdemar og Knud og deres mænd. Det blev til en drabelig kamp. Knud fik hovedet kløvet og døde i armene på Absalon, som var Valdemars plejebroder. Valdemar selv blev hårdt såret i låret, men det lykkedes ham og Absalon at flygte til Fjenneslev, hvor de dog ikke følte sig trygge. Det var jo nok det første sted Svend og hans folk

Frederikssund Museum

ville lede efter dem. De må hurtigt videre over til Fyn eller Jylland, før de kan føle sig sikre. Næste dag påstår Svend, at det er Knud og Valdemar, der står bag al balladen, men samtidig gør han alt for at finde Valdemar og Absalon. Svends folk leder efter Valdemar og Absalon alle steder, men det lykkes ved Esbern Snares hjælp at få et skib til at sejle sig over til Fyn. Herfra går turen til Viborg, hvor det lykkes dem at hidse jyderne op til kamp mod Svend. Valdemar fortæller om Svends forræderi, og som bevis viser han sit blodige sår i låret. Talen får Valdemars hær til at vokse meget hurtigt. Derefter gifter Valdemar sig med Sofie, som han indtil nu har været trolovet med. På den måde viser han, at han står ved sit ord, selv om Knud er død. Han viser også, at det gamle fjendskab mellem hans og Knuds familier nu er glemt.

Svend ved, at det nu gælder om at handle hurtigt, så han skynder sig at samle en hær for at drage til Jylland. Flåden ankommer til Grenå. Her går hæren i land, og de efterlader nogle vagter til at passe på skibene. Valdemar får opnuset, hvor skibene ligger, og han sender en flok mænd til at ødelægge skibene. Nu kan Svends hær ikke komme tilbage. De går mod Randers og forsøger at finde Valdemars hær, inden han får tid til at gøre den endnu større. Valdemar sender folk for at ødelægge broen over Gudenåen, så han kan vinde endnu mere tid. Til sidst føler Valdemar sig stærk nok, og de to hære mødes den 23. oktober på Grathe Hede. Kampen bliver kort og meget voldsom. Svends hær bliver nedslagtet, for han har taget fejl af, hvor Valdemars hovedstyrke er, og han opdager for sent sin fejl og må flygte. Han kommer ud i nogle sumpe. Her mister han både sine våben og rustning. Senere bliver han taget til fange og dræbt med øksehug.

Nu blev Valdemar hyldet som den eneste konge i Danmark efter ca. 10 års borgerkrig.